

HARJOITTELUKOULUJEN STRATEGIA 2020

SISÄLTÖ

1	Visio ja missio.....	2
2	Strategiset tavoitteet.....	3
3	Strategiset toimenpiteet.....	4
I.	Opettajankoulutusstrategia.....	4
II.	Yleissivistävän koulutuksen strategia.....	5
III.	Täydennyskoulutusstrategia.....	6
IV.	Tutkimus-, kokeilu- ja kehittämisstrategia.....	7
V.	Asema- ja resurssiohjausstrategia.....	8

Strategiatyöryhmät

Harjoittelukoulujen strategiaa on valmisteltu HARRE:n hallituksen kokouksissa 24.1.2008, 13.3.2008, 16.1.2009, johtavien rehtoreiden kokouksessa 12.2.2008 sekä HARRE:n ja SUHO:n hallitusten yhteisminäarissa 13.2.2009 ja SUHO:n hallituksessa 7.5.2009 sekä päivitetty kieliopillisesti HARRE:n syyspäivien yhteydessä 29.10.2009.

1 VISIO JA MISSIO

Visio

Harjoittelukoulut ovat osa korkeatasoista, tutkimukseen perustuvaa yliopistojen opettajankoulutusta ja tuottavat korkean ammattitaidon omaavia opettajia maailmanlaajuisesti arvostettuun koulujärjestelmäämme.

Missio

Harjoittelukoulut kuuluvat yliopistoon taloudellisesti itsenäisinä laitoksina ja järjestävät laadukasta opetusta ja opettajankoulutusta sekä osallistuvat tutkimus- ja kehittämistyöhön.

Harjoittelukoulut toimivat tiiviinä verkostona, kiinteässä yhteistyössä yliopistojen opettajankoulutusyksiköiden kanssa, tehtävänä toteuttaa, koordinoida ja kehittää tutkimusorientoitunutta ohjattua harjoittelua sekä täydennyskoulutusta. Harjoittelukoulut vaikuttavat aktiivisesti valtakunnalliseen koulutuspolitiikkaan, ympäröivään yhteiskuntaan ja kasvatuksen, opetuksen sekä oppimisen kehittämis- ja laatutyöhön.

Harjoittelukoulut edistävät kansainvälistä yhteistyötä. Ne järjestävät tapaamisia ja esittelevät suomalaista opettajankoulutusta erilaisissa kansainvälisissä yhteyksissä.

Harjoittelukoulut toimivat korkealaatuisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen edelläkävijöinä. Ne tarjoavat innovatiivisen ympäristön opiskelijan opettajaksi kasvulle ja antavat valmiuksia toimia monipuolisena pedagogisena asiantuntijana.

2 STRATEGISET TAVOITTEET

ASEMA

- Harjoittelukoulut ovat osa yliopistojen kasvatustieteellisiä tiedekuntia.
- Harjoittelukoulut toimivat taloudellisesti itsenäisinä yksiköinä.
- Harjoittelukoulut toimivat valtakunnallisina ja alueellisina asiantuntijaorganisaatioina.

OPETTAJANKOULUTUS

- Harjoittelukoulut toimivat tiiviissä yhteistyössä keskenään opetuksen ja opettajankoulutuksen kehittämiseksi.
- Harjoittelukoulut toimivat kiinteässä yhteistyössä yliopiston opettajankoulutusyksiköiden kanssa korkeatasoisen ohjatun harjoittelun suunnittelussa, toteuttamisessa ja kehittämisessä.
- Ohjattu harjoittelu on pedagogisten opintojen keskeinen sisältö, joka tukeutuu teorian ja käytännön vuoropuheluun.
- Ohjattu harjoittelu tukee opiskelijoiden kasvua opettajaksi ja antaa valmiuksia toimia pedagogisena asiantuntijana moniammatillisessa yhteisössä.
- Harjoittelukoulut koordinoivat ohjattuja harjoitteluita eri oppilaitoksissa.

PERUSOPETUS JA LUKIOKOULUTUS

- Laadukas opettajankoulutus edellyttää korkeatasoista perusopetusta ja lukiokoulutusta.
- Valtakunnallisesti harjoittelukoulut toimivat kiinteässä yhteistyössä opetuksen ja opettajankoulutuksen kehittämiseksi.
- Opetussuunnitelmatyö sekä sen kehittäminen ja arviointi toteutetaan yhteistyössä alueellisesti ja opetushallituksen kanssa.

KOKEILU, KEHITTÄMINEN JA TUTKIMUSTYÖ

- Harjoittelukouluverkosto kehittää tutkimusorientoitunutta ohjattua harjoittelua.
- Harjoittelukoulut mahdollistavat henkilöstön tutkimus- ja kokeilutoiminta ja luovat edellytykset yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen.
- Harjoittelukoulut toimivat tutkimusympäristöinä ja luovat edellytyksiä tutkimukselle ja sen edellyttämälle yhteistyölle.

TÄYDENNYSKOULUTUS

- Harjoittelukoulut toimivat itsenäisinä täydennyskoulutuksen järjestäjinä tai ovat osa asiantuntijaorganisaatiota muiden järjestämässä koulutuksessa niin alueellisesti kuin valtakunnallisestikin.
- Harjoittelukoulujen järjestämä täydennyskoulutus muodostaa luontevan jatkeen opettajien peruskoulutukselle joko pitkäkestoisina tai lyhytkestoisina ohjelmina.

3 STRATEGISET TOIMENPITEET

OPETTAJANKOULUTUSSTRATEGIA

Harjoittelukoulut toimivat tiiviissä yhteistyössä opetuksen ja opettajankoulutuksen kehittämiseksi. Korkeatasoisen ohjatun harjoittelun suunnittelu, toteuttaminen, arviointi ja kehittäminen osana pedagogisia opintoja edellyttävät kiinteää yhteistyötä myös yliopiston opettajankoulutusyksiköiden ja ainelaitosten kanssa. Pedagogiset opinnot tulee nähdä osana elinikäistä oppimista.

Harjoittelukoulujen opettajankoulutustehtävä perustuu opettajuuden ja koulutuksen tutkimustuloksiin ja todentuu pedagogisten opintojen ohjattujen harjoitteluiden ohjaustyössä. Ohjaustyön laadukasta toteuttamista, tutkimista ja kehittämistä tukee pedagogisten opintojen osaamistavoitteiden määrittely. Osaamisperustainen opetussuunnitelma ja ohjauksen perustana oleva monipuolinen aineisto täsmentävät ohjauksen kohdentumista, muotoja ja ohjausrooleja.

Ohjattu harjoittelu on pedagogisten opintojen keskiö, joka perustuu teorian ja käytännön vuoropuheiluun. Pedagogiset opinnot tukevat opiskelijan kasvua opettajaksi sekä oman työnsä tutkijaksi ja kehittäjäksi ja antavat valmiuksia toimia pedagogisena asiantuntijana moniammatillisessa yhteisössä. Pedagogisten opintojen syventävässä vaiheessa kartoitetaan opiskelijan työelämävalmiudet. Kartoituksen perusteella luodaan henkilökohtainen suunnitelma tulevaa pätevyitymistä ja täydennyskouluttautumista varten. Näin perusopinnoissa tehty suunnitelma tukee opiskelijan ammatillista kehittymistä elinikäisen oppimisen näkökulmasta.

Opettajankoulutuksen kehittäminen edellyttää jatkuvaa opetussuunnitelmatyötä, arviointityötä, laadukasta ohjaajakoulutusta sekä laajaa yhteistyöverkoston ylläpitoa harjoittelukoulujen kesken. Opiskelijoiden henkilökohtaiset suunnitelmat tulevat toimimaan sekä täydennyskoulutustarpeen ennakointimateriaalina että ohjaamaan opetussuunnitelmatyötä. Valtakunnallisen opetussuunnitelmatyön strategisten linjausten tulee näkyä yksikkökohtaisissa sovelluksissa.

Pedagogisten opintojen ohjatut harjoittelut toteutetaan pääosin harjoittelukouluissa, mutta osa ohjatuista harjoitteluista on mahdollista suorittaa muissa oppilaitoksissa. Tämä antaa opiskelijalle tilaisuuden monipuolistaa näkemyksiään opettajuudesta eri työyhteisöissä. Osana yliopistoa harjoittelukouluilla on valmiudet asiantuntijoina koordinoida ohjattuja harjoitteluita yhteistyössä eri oppilaitoksien kanssa. Ohjaustyö tuottaa aineistoa sekä yksikkökohtaista että kansallista arviointia ja tutkimustyötä varten. Yksikkökohtainen ohjaussuunnitelma ja ohjaajakoulutussuunnitelma, toteuttamiskokemukset, systemaattiset arvioinnit ja erilaiset palautteet luovat pohjan jatkuvalla kehittämistyölle. Ohjatun harjoittelun kehittäminen tulee olemaan keskeinen osa harjoittelukoulujen laatutyötä.

Laadukas opettajankoulutus edellyttää korkeatasoista perusopetusta ja lukiokoulutusta. Harjoittelukoulut toimivat korkealaatuisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen edelläkävijöinä. Harjoittelukoulut toimivat valtakunnallisesti kiinteässä yhteistyössä opetuksen ja opettajankoulutuksen kehittämiseksi. Opetussuunnitelmatyö, sen kehittäminen ja arviointi ovat keskeisiä välineitä perusopetuksen ja lukiokoulutuksen laadun kehittämisessä. Se toteutetaan yhteistyössä paikallisten ja valtakunnallisten yhteistyötahojen ja sidosryhmien kanssa.

Korkeatasoinen opettajankoulutus edellyttää laadukasta ja monipuolista perusopetusta ja lukio-

koulutusta:

- Jatkuva opetusmenetelmien ja työtapojen innovatiivinen kehittäminen
- Ajanmukaiset materiaalit ja varustus
- Opetusta ja oppimista tukeva tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminta
- Laatu- ja arviointijärjestelmien aktiivinen käyttäminen

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kehittäminen edellyttää laaja-alaista sidosryhmäyhteistyötä:

- Harjoittelukoulut valtion koulutuspolitiikan toteuttamisen keskeisinä välineinä (esim. politiikkaohjelmat/OPM)
- Opetussuunnitelmien kehittäminen yhdessä OPH:n ja kuntien kanssa
- Harjoittelukoulujen keskinäinen yhteistyö
- Harjoittelukoulut alueellisina verkostotoimijoina
- Osallistuminen kansainväliseen toimintaan (esim. kansainväliset opiskelijat, Comenius-projektit)

Korkeatasoinen oppiminen edellyttää laadukasta opiskelun ohjausta ja varhaista tukea

- Ennaltaehkäisevien varhaisten tukimuotojen toteuttaminen
- Moniammatillisen yhteistyön edistäminen
- Erityisen ja tehostetun tuen laaja-alainen kehittäminen
- Kodin ja koulun laadukas yhteistyö
- Osallisuuden kehittäminen (esim. oppilaskuntatoiminta)
- Kulttuurien välisen vuorovaikutuksen edistäminen ja kulttuurien moninaisuuden kohtaaminen

Opettajankoulutus perustuu ammatillisen kasvun ideaan, joka edellyttää jatkuvaa opiskelua opettajan hankkiman peruskoulutuksen jälkeen. Harjoittelukouluilla on tärkeä rooli opettajien täydennyskoulutuksen toteuttamisessa, koska harjoittelukoulut muodostavat toimivan ja kattavan yhteistyöverkoston koko maassa ja mahdollistavat alueellisina solmukohtina uusien ja koulutuspoliittisesti tärkeiden asioiden levittämisen kentällä toimiville opettajille sekä näihin liittyvän muutoksen tukemisen.

Täydennyskoulutustehtävää voidaan harjoittelukoulujen kannalta tarkastella kahdesta näkökulmasta:

- Harjoittelukoulut toimivat itsenäisinä koulutuksen järjestäjinä tai ovat osa asiantuntijaorganisaatiota muiden järjestämässä koulutuksessa niin alueellisesti kuin valtakunnallisestikin.
- Harjoittelukoulujen järjestävät henkilöstön oman osaamisen ja asiantuntijuuden kehittämiseen tarvittavaa koulutusta.

Toteuttaessaan opettajien täydennyskoulutustehtävää harjoittelukoulut lähtevät seuraavista periaatteista:

- Harjoittelukoulujen järjestämä täydennyskoulutus muodostaa luontevan jatkumon opettajien peruskoulutukselle joko pitkäkestoisina tai lyhytkestoisina ohjelmina. Se on uutta luovaa, keskeisiin koulutuspoliittisiin painopisteisiin keskittyvää ja tulevaisuuden koulutustarpeet ennakkoivaa koulutusta, joka hyödyntää monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa sekä ajankohtaista tutkimustietoa ja toimintamalleja.
- Laadukkaan koulutuksen varmistamiseksi kerätään koulutuksesta palautetta.

Harjoittelukoulut täydennyskoulutuksen järjestäjinä

Toteuttaessaan täydennyskoulutustehtävää harjoittelukoulut hankkivat ulkopuolista rahoitusta omaan toimintaansa ja toteuttavat alueellista tehtäväänsä. Koulutusta suunnitellaan ja sitä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yliopiston sisällä ja myös muiden kouluttajatahojen kanssa, mm. opetushallitus. Järjestämisessä hyödynnetään kotimaisia ja kansainvälisiä yhteistyöverkostoja ja harjoittelukoulujen kokeilu- ja tutkimustoiminnan tuloksia.

Uusien ja vasta valmistuneiden opettajien osalta koulutus voi olla alkuun koulutyöhön orientoivaa induktio- tai mentorointikoulutusta. Tässä harjoittelukoulut voisivat hyödyntää osaamistaan mm. eNorssin avulla. Jos opetusharjoittelua hajautetaan harjoittelukoulujen ulkopuolelle, hyödynnetään eNorssin ohjaajakouluttajakoulutusta.

Harjoittelukoulut tarvitsevat oman toimintaorganisaation täydennyskoulutuksen suunnittelua toteuttamista ja seuranta varten. Harjoittelukoulujen tarjoama täydennyskoulutustehtävä voidaan ottaa